

**Juridiskās metodes,
pārsūdzot
Administratīvajā
rajona tiesā PMLP
lēmumu par atteikumu
piešķirt bēgļa vai
alternatīvo statusu**

Prezentācijas saturs

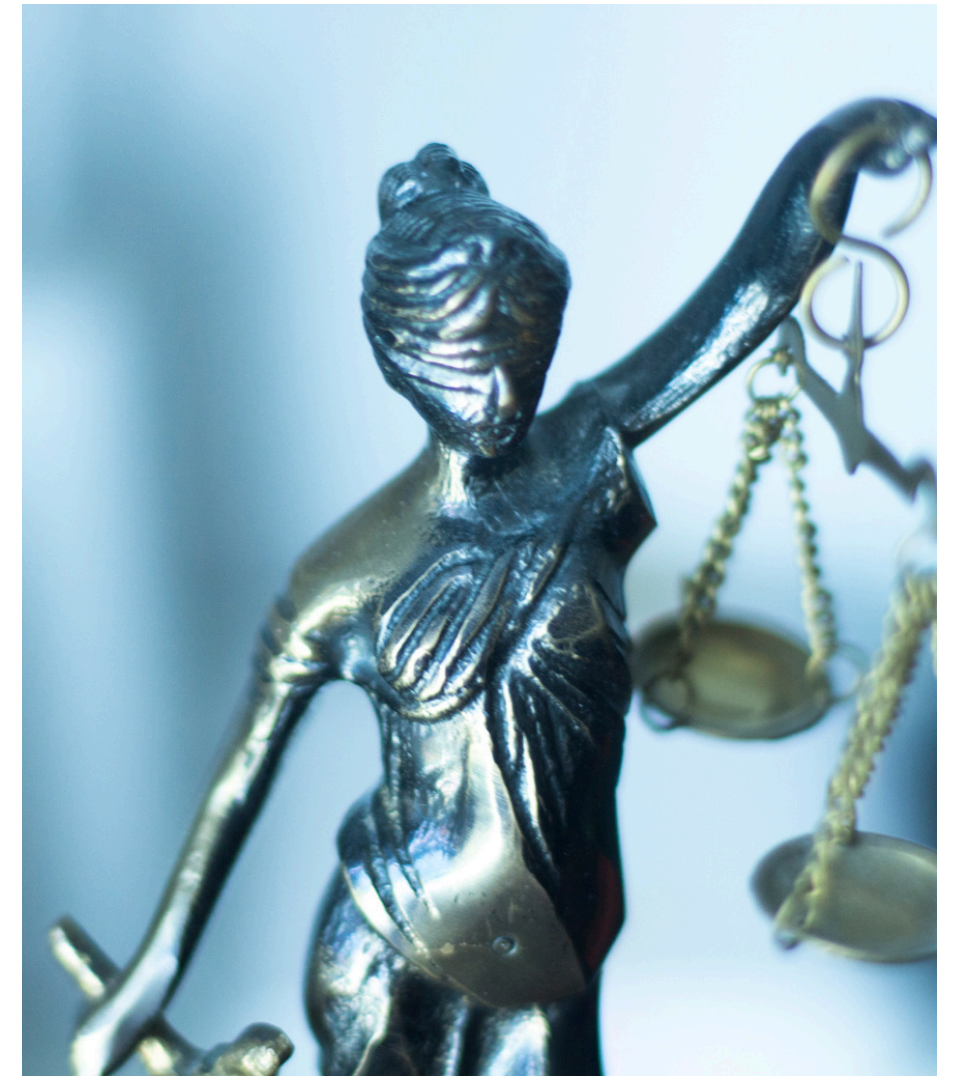
- Darbs ar faktiskiem apstākļiem
- Pierādījumi un pierādīšana
- Piemēri no tiesu prakses
- Argumentācija un pamatošana

Tiesību normu piemērošanas procesa stadijas un juridiskās metodes

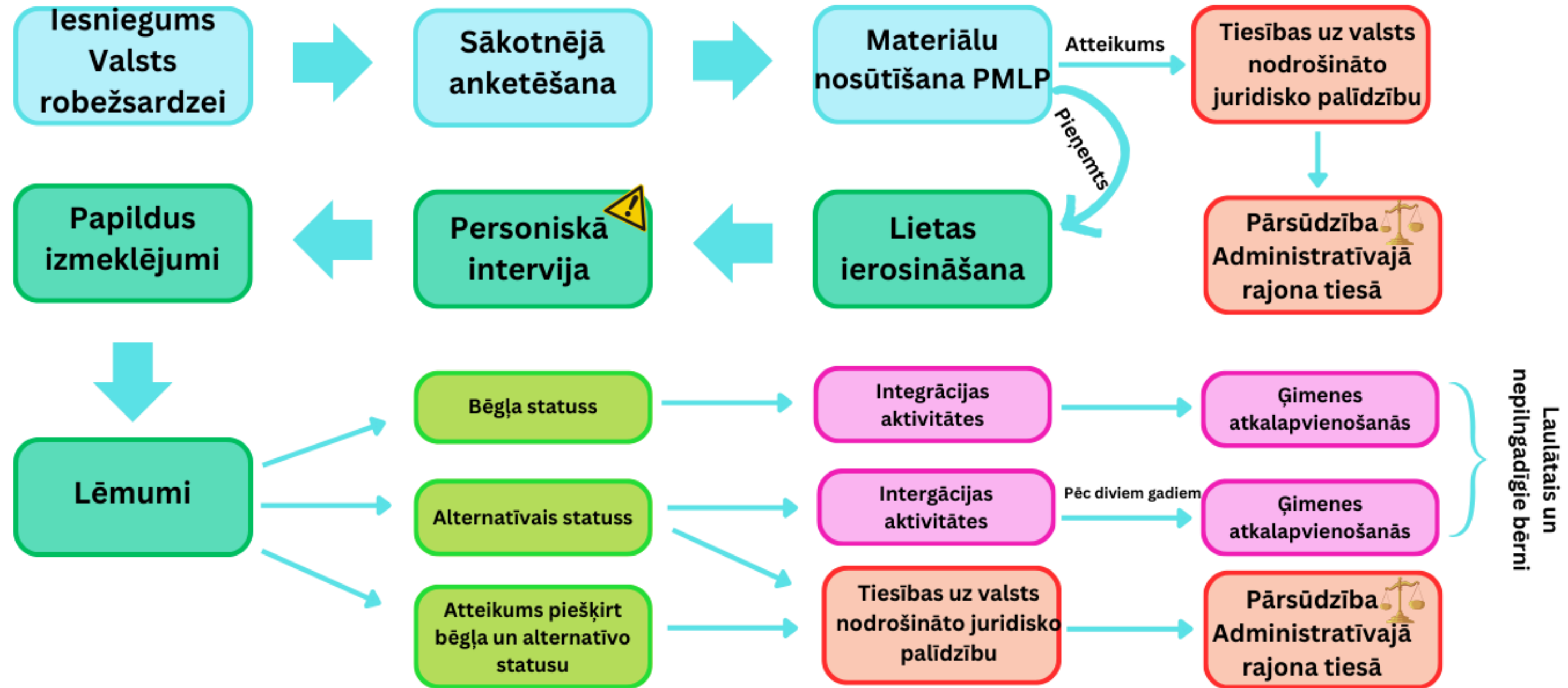
- Lietas faktisko apstākļu noskaidrošana un tiesību normas meklēšana
- Tiesību normas likumības un tiesiskuma pārbaude
- Pierādījumi un to piemērošanas metodika
- Tiesību normu un principu kolīzijas
- Tiesību normu iztulkošana (gramatiskā, sistēmiskā, teleoloģiskā, vēsturiskā)
- Tiesību tālākveidošana
- Nolēmumu pamatojums un argumentācija

E. Meļķis "Juridiskās metodes pamati: 11 soļi tiesību normu piemērošanā".

Lietas faktisko apstākļu noskaidrošana (1)

Lietas faktisko apstākļu noskaidrošana (2)

Lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus ievāc dažādās patvēruma procedūras stadijās:

- Patvēruma meklētāja iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu;
- Sākotnējās anketēšanas (protokols, audioieraksts);
- Personiskās intervijas (protokols, audio ieraksts);
- Patvēruma 27. panta kārtībā veiktiem izmeklējumiem (medicīniskā ekspertīze, tai skaitā vecuma noteikšanas procedūra);
- Nepilngadīgā bez pavadības patvēruma meklētāja lietā - vecāku/radinieku viedoklis;
- Jebkāda cita informācija, kas pieejama VR/PMLP, piemēram, no vēstniecībām, ja persona iesniedza dokumentus vīzas saņemšanai.

Praksē:

- Pamatā nav sūdzību par to, kā VR/PMLP ievāc nepieciešamos faktus, bet ir kur attīstīties (vēlams biežāk rīkot atkārtotas personiskās intervijas, ja PMLP konstatē pretrunas paskaidrojumos).

Lietas faktisko apstākļu noskaidrošana (3)

Piemērs:

- Krievijas pilsonis, ieradās Latvijā uzreiz pēc 24.02.2022 (politiskie uzskati, aktīvi publicēja sociālajos tīklos).
- Sākotnējā anketēšanā uzdod jautājumu “Vai Jūs dienējāt armijā”, atbilde: “Nē”.
- PMLP atsaka piešķirts starptautisko aizsardzību, lieta nonāk tiesā. Septembrī Krievijā tiek izsludināta mobilizācija, persona saprot, ka mobilizācija attiecās arī uz viņu.
- Tiesā tiek norādīts jauns apsvērums. 20. gadus atpakaļ persona apzināti bija iestājusies tādā augstākās izglītības iestādē, kur bija “militārā katedra”, lai izvairītos no obligātā dienesta. Personai ir kara biļetens ar militāru amatu un atzīmi “derīgs”.
- PMLP atsaucās uz sākotnējo anketēšanu, apgalvojot, ka personai nevar ticēt, jo persona neko tādu nav stāstījusi iepriekšējās patvēruma procedūras stadijās.
- Kā persona var zināt, kuri fakti ir nepieciešami?
- VR/PMLP pienākums palīdzēt un norādīt personai uz lietā svarīgiem faktiem.

Tiesību normas meklēšana

Divas piemērojamās tiesību normas:

- Uz bēgļa statusu var pretendēt (1) **trešās valsts valstspiederīgais**, kas, (2) **pamatoti baidoties** no (3) **vajāšanas** sakarā ar (4) viņa **rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem**, atrodas (5) **ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir**, un (6) **nespēj** vai šādu baiļu dēļ **nevēlas** pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru (7) **neattiecas** šā likuma 45.panta nosacījumi.
- Uz alternatīvo statusu var pretendēt (1) **trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks**, kuram (2) **nevar piešķirt** bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37.panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46.panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī (3) **varētu tikt pakļauts** (4) **smagam kaitējumam** un šā iemesla dēļ (5) **nespēj** vai **nevēlas** pieņemt minētās valsts aizsardzību

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (1)

Patvēruma lietu specifika:

- Jāņem vērā bēgļu īpašā situācija un ievainojamība;
- No patvēruma meklētāja nevar sagaidīt, ka viņš/a varēs iesniegt pierādījumus par iespējamo vajāšanu/smaga kaitējuma riskiem;
- Persona var tikt atzīta par bēgli arī tajos gadījumos, kad persona vēlas izvairīties no vajāšanas/smaga kaitējuma riskiem nākotnē. Šajā gadījumā persona nav saskārusies ar vajāšanu/smagu kaitējumu;
- Bēgļa legāldefinīcijā jēdziens “pamatotas bailes” saprot kā bailes, kas ir ne tikai personas subjektīvās bailes, bet arī objektīvās bailes, tāpēc patvēruma lietās veic: patvēruma meklētāja **paskaidrojumu ticamības analīzi** un **informācijas par izcelsmes valsts analīzi**.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (2)

Patvēruma jomā piemērojamie principi attiecībā uz pierādījumiem/pierādīšanu:

- Izņēmums no valsts valodas principa - ja ir kāds dokumentārs pierādījums svešvalodā, personai ir tiesības to iesniegt bez apliecināta tulkojuma (!)
- Lieciniekus no ārvalstīm neizsauc (Patvēruma likuma 49. panta piektā daļa), bet tiesu praksē bija gadījumi, kad uzklusa paskaidrojumus videokonferences režīmā (nav liecinieka statusa, jo tad jāpiemēro APL noteikumi/jurisdikcijas jautājums).
- Šaubas tulkojamas par labu patvēruma meklētājiem, bet kā ir praksē?
- Pierādīšanas pienākums ir sadalīts: patvēruma meklētājam ir jāiesniedz viss, kas viņam ir zināms un pieejams par savu individuālo situāciju, bet iestādei ir jānoskaidro situācija izcelsmes valstī.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (3)

Patvēruma likuma 31. pants:

(1) Katra patvēruma meklētāja iesniegumu izskata **individuāli, objektīvi un taisnīgi**, izmantojot **precīzu un aktualizētu informāciju no dažādiem avotiem**, [..].

(4) Izskatot iesniegumu, ņem vērā:

1) faktus, kas attiecas uz patvēruma meklētāja izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, arī izcelsmes valsts normatīvos aktus un to piemērošanas veidu;

2) patvēruma meklētāja sniegtos paskaidrojumus un iesniegtos dokumentus;

3) patvēruma meklētāja individuālo stāvokli un apstākļus. Apstākļi, ka patvēruma meklētājam ir īpašas procesuālās vai uzņemšanas vajadzības, pats par sevi neietekmē iesnieguma izvērtēšanu;

4) medicīniskās ekspertīzes rezultātus, ja tāda veikta atbilstoši šā likuma 27.panta pirmajai, otrajai vai ceturtajai daļai;

5) to, vai patvēruma meklētāja darbība kopš izcelsmes valsts atstāšanas nav vērsta uz to, lai radītu nosacījumus bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai;

6) to, vai ir pamatoti gaidāms, ka patvēruma meklētājs pieņemtu tādas citas valsts aizsardzību, kurā viņš varētu pieprasīt pilsonību.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (4)

Patvēruma likuma 31. pants:

(6) Ja patvēruma meklētāja paskaidrojumos norādītais nav pamatots ar dokumentiem vai citiem pierādījumiem, tam nav nepieciešams apstiprinājums, ja pastāv šādi nosacījumi:

- 1) patvēruma meklētājs ir iesniedzis visu savā rīcībā esošo informāciju;
- 2) patvēruma meklētāja paskaidrojumi ir ticami, nav pretrunīgi un atbilst Pārvaldes rīcībā esošajai informācijai;
- 3) patvēruma meklētājs iesniedzis iesniegumu, tiklīdz tas bijis iespējams, ja vien viņš nevar apliecināt, ka viņam bijuši pamatoti iemesli, kuru dēļ iesniegums nav iesniegts agrāk;
- 4) konstatēts, ka patvēruma meklētājam kopumā var uzticēties.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (5)

Ticamības analīzei piemēro četrus indikatorus, bet katrā individuālajā gadījumā jāanalizē kopā ar patvēruma meklētāja personību (vecums, atmiņas un uztveres spējas, traumatiskās pieredzes, kas ietekmē spēju atcerēties notikumus):

- *Detalizācijas pakāpe* - cik detalizēti persona stāsta par notikumiem;
- *Iekšējā ticamība* - vai personas paskaidrojumi nav savstarpēji pretrunīgi;
- *Ārējā ticamība* - vai personas paskaidrojumi nav pretrunā ar publiski pieejamo informāciju
- *Kopējā notikumu ticamība* - vai aprakstītais notikums patiešām varēja notikt.

No Eiropas Savienības Patvēruma Atbalsta Aģentūras:

https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-02/Evidence_credibility_judicial_analysis_second_edition.pdf

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (5)

26.06.2024. ART spriedums lietā Nr. A42-01316-24/29 (triju tiesnešu sastāvs):

Tiesai, vērtējot personas patvēruma pieteikumu, katrā konkrētā gadījumā ir jāpārbauda, vai patvēruma meklētāja sniegtie paskaidrojumi par viņa vajāšanu izcelsmes valstī, tostarp sniegtā informācija par personas homoseksualitāti, ir atzīstami par ticamiem [...] par patvēruma meklētāja stāsta uzticamības vērtējuma kritērijiem var būt: **iekšējā un ārējā konsekvence, pietiekama detalizācijas pakāpe un ticamība** (minētā pētījuma 4.5. sadaļa).

Ar **iekšējo konsekvenci** jāsaprot patvēruma meklētāja sniegto faktu kopējā saturiskā saskaņotība un vienotība.

Savukārt **ārējā konsekvence** nozīmē patvēruma meklētāja stāstītā atbilstību vispārīgi zināmajai informācijai, tostarp izcelsmes valsts informācijai un citiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Patvēruma meklētāja pamatstāstam būtu jābūt konsekventam visās patvēruma procedūras stadijās. Ir saprātīgi pieņemt, ka, ņemot vērā **kultūras atšķirības vai patvēruma meklētāja personības iezīmes**, daži patvēruma meklētāja stāsta aspekti var palikt neskaidri, tomēr tiem nevajadzētu mazināt pamatstāsta kopējo ticamību. Vienlaikus ir iespējama arī situācija, kad, izvērtējot dažādās patvēruma lietas izskatīšanas stadijās patvēruma meklētāja norādītos faktus, tiesai rodas pamats apšaubīt pieteicēja sniegto paskaidrojumu patiesumu. Piemēram, novēlota būtisku faktu atklāšana vai arī novēlota būtisku pierādījumu iesniegšana var negatīvi ietekmēt kopējo pamatstāsta ticamību, ja vien no pieteicēja puses netiek sniegti vērā ņemami paskaidrojumi, kuri **izskaidro šādu vilcināšanos** (sk. arī minēto pētījumu).

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (6)

Atkārtota patvēruma iesnieguma institūts:

- Patvēruma likuma 35. panta pirmā daļa: “Persona, attiecībā uz kuru pieņemts galīgais lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, ir tiesīga iesniegt Valsts robežsardzei atkārtotu iesniegumu. Personai **ir pienākums** atkārtotajā iesniegumā norādīt **pierādījumus**, kas liecina, ka ir ievērojami mainījušies apstākļi, ar kuriem tika pamatots attiecīgais lēmums.”

*03.06.2024 ART spriedums lietā Nr.A42-01080-24/29 “Līdz ar to tiesai jānoskaidro, vai pieteicējs ir iesniedzis informāciju (pierādījumus) par jauniem, iepriekš nepastāvējušiem (vai nezināmiem) apstākļiem, kas varētu liecināt par viņa vajāšanas draudiem viņa izcelsmes valstī. Vērtējot šādus apstākļus, tiesai uzmanība jāpievērš arī tam, vai pieteicējs var pamatot, kāpēc attiecīgo informāciju (pierādījumus) viņš nav iesniedzis agrāk. Ja pieteicējs nesniedz tam saprātīgu pamatojumu, jaunā informācija (pierādījumi) un **to ticamība ir vērtējama kritiski.**”*

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (7)

Darbs ar izcelsmes valsts informāciju - patvēruma lietu neatņemamā sastāvdaļa!

Principi:

- Jāizmanto aktuālākā informācija;
- Jāizmanto autoritatīvie avoti;
- Jāizmanto dažādi/vairāki avoti, bet ko darīt, ja ir pretrunas avotos?
- Tiesu praksē - nav atzīstami par pierādījumiem, tāpēc iestādi/tiesu nav jālūdz tos pievienot lietai, iestādei/tiesai ir pienākums tos izmantot.
- Jāņem vērā, ka ziņojumu mērķis ir sniegt informāciju par konkrēto izcelsmes valsti, nevis palīdzēt personām iegūt starptautisko aizsardzību. Par ļoti specifiskiem notikumiem/vietējām organizācijām informācija var arī nebūt pieejama, bet tas nenozīmē, ka personas stāstītais nav patiesība, tāpēc jāvadās pēc paskaidrojumu ticamības analīzes.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (8)

Citu iestāžu atzinumi un to novērtēšanas pienākuma standarts

- Pamatā Valsts drošības dienesta atzinums un veiktās papildus drošības pārbaudes saskaņā ar MKN Nr. 554 "Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi"
- EST lietā C-159/21 noteica, ka iestāde, kas ir kompetenta lemt par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu/atcelšanu/zaudēšanu nevar balstīt atteikumu tikai un vienīgi pamatojoties uz drošības iestādes nemotivētu atzinumu.
- Šo EST atziņu tiesas ievēro un pārbauda cik lielā mērā drošības iestādes atzinums ir pamatots.
- Problēmas praksē: 1) patvēruma meklētāju pieeja ierobežotai informācijai kā tiesības uz taisnīgu tiesu sastāvdaļa un 2) ilgtošas pārbaudes, negatīva ietekme uz patvēruma meklētājiem, kuri ir aizturēti.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (9)

EST atziņas piemērošanas praksē piemērs:

ART 15.12.2023. spriedums lietā Nr. A42-02464-22/20

“[13.2] Vērtējot Valsts drošības dienesta viedokļa nozīmīgumu, tiesa ņem vērā Eiropas Savienības Tiesas 2022.gada 22.septembra spriedumu lietā Nr. C-159/21, kurā Eiropas Savienības Tiesa sniedza atbildes uz Ungārijas tiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem, tai skaitā par to, vai starptautiskās aizsardzības atņemšana vai izslēgšana no starptautiskas aizsardzības saņēmēju loka (konkrētajā gadījumā tika vērtēta alternatīvā statusa piešķiršana), var tikt balstīta vienīgi uz atsauci uz specializēto iestāžu izdotu saistošu un imperatīvu atzinumu, kuram arī nav norādīts pamatojums un kurā ir noteikts, ka pastāv valsts drošības apdraudējums. Atbildot uz minēto jautājumu, Eiropas Savienības Tiesa norādīja, ka Eiropas Savienības likumdevējs ir vēlējis nodrošināt, lai starptautiskās aizsardzības pieteikuma pārbaude ar tiesvedību saistītā vai administratīvā iestādē, kam ir īpaši līdzekļi un attiecīgajā jomā specializēts personāls, ir dalībvalstu piemēroto kopējo procedūru būtisks posms un šai iestādei jālemj arī par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu vai atcelšanu.

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (10)

EST atziņas piemērošanas praksē piemērs:

ART 15.12.2023. spriedums lietā Nr. A42-02464-22/20

Šī iestāde nevar aprobežoties ar citas iestādes pieņemta lēmuma īstenošanu, un tikai uz šī pamata pieņemt lēmumu nepiešķirt starptautisko aizsardzību, vai arī to atsaukt. Tieši pretēji – atbildīgajai iestādei ir jābūt visai būtiskai informācijai un, ņemot vērā šo informāciju, jāveic pašai savs faktu un apstākļu vērtējums, lai noteiktu sava lēmuma būtību, kā arī to pilnībā pamatotu (skat. minētā sprieduma 67.-86.punktu). Ievērojot minēto, nebūtu pieļaujams a teikums pieteicējam piešķirt starptautisko aizsardzību, balstoties vienīgi uz Valsts drošības dienesta atzinumā iekļauto secinājumu par apdraudējumu valsts drošībai. Tiesai jāpārlicinās, vai minētais secinājums ir motivēts. Līdz ar to tālāk tiesa izvērtēs, vai lietas materiālos esošais Valsts drošības dienesta atzinums ir pietiekami motivēts, un vai tajā pieminētie apsvērumi ļauj secināt, ka pieteicējs rada draudus valsts drošībai".

Pierādījumi un to piemērošanas metodika (11)

PMLP biežāk izmantotie piemēri:

- “Pases izsniegšana”
- “Izceļošana bez problēmām”
- “Nav atstājis valsti steigā, izceļošana bija plānota un organizēta”

UNHCR vadlīnijas:

47. A typical test of the well-foundedness of fear will arise when an applicant is in possession of a valid national passport. It has sometimes been claimed that possession of a passport signifies that the issuing authorities do not intend to persecute the holder, for otherwise they would not have issued a passport to him. Though this may be true in some cases, many persons have used a legal exit from their country as the only means of escape without ever having revealed their political opinions, a knowledge of which might place them in a dangerous situation vis-à-vis the authorities.

48. Possession of a passport cannot therefore always be considered as evidence of loyalty on the part of the holder, or as an indication of the absence of fear. A passport may even be issued to a person who is undesired in his country of origin, with the sole purpose of securing his departure, and there may also be cases where a passport has been obtained surreptitiously. In conclusion, therefore, the mere possession of a valid national passport is no bar to refugee status.

Irānas pilsonis ieceļoja Latvijā un pieprasīja patvērumu. Patvēruma iesniegumā, sākotnējā anketēšanā un personiskajā intervijā, norādīja, ka nevar atgriezties savā izcelsmes valstī, jo ir problēmas ar varas iestādēm.

Pēc personas teiktā, varas iestādes personu uzskata par tādu, kas sniedz atbalstu teroristiem.

PMLP nolēma atteikt piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu. Persona vēlas lēmumu pārsūdzēt tiesā. Pieteikumā persona vēlas uzrādīt jaunu pierādījumu – Latvijas pareizticīgās kopienas rakstveida apliecinājumu par personas kristību pareizticībā.

Reliģija un reliģijas maiņa

Iepsējamie jautājumi:

- 1) kāpēc?
  - 2) kad?
  - 3) kāda nozīme personas dzīvē?
  - 4) cik daudz zina?
  - 5) kāda veidā praktizē?
  - 6) kādu iemeslu dēļ nav atklājis uzreiz?
- u.c.

Iesniegums, sākotnējā anketēšana
un personiskā intervija

Ticamības analīze
(konsekvences/pretrunas)

Vai ir iepriekš saskāries/-usies ar
draudiem/vajāšanu/ izselsmes
valstī?

Situācija izselsmes valstī: ne tikai
likumi, bet arī prakse/valsts
iestāžu attieksme

LGBTQI+ lietas

Kas jāņem vērā?

Seksuālā orientācija

Jāņem vērā, ka seksuālās orientācijas/identitātes atklāšana (*coming out*), var notikt arī vēlāk, pat atkārtotā iesnieguma laikā:

“Ņemot vērā jautājumu, kas skar personas personisko jomu un tostarp viņas seksuālo orientāciju, jutību, nevar secināt, ka šai personai **nevar uzticēties, tikai no tā vien, ka šī persona uzreiz nav paziņojusi par savu homoseksualitāti** (sk. Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 2.decembrasprieduma apvienotajās lietās A, B, un C (C?148/13 līdz C?150/13) 69. punktu)” no ART 26.06.2024. sprieduma lietā Nr. A42-01316-24/29

Iesniegums, sākotnējā anketēšana un personiskā intervija

Ticamības analīze
(konsekvences/pretrunas)

Vai ir saskāries/-usies ar draudiem/vajāšanu/piespiedu ārstēšanos

Situācija izcelsmes valstī: ne tikai likumi, bet arī prakse/valsts iestāžu attieksme

Seksuālā orientācija

Tiesu prakse: 30.04.2024. spriedums (lietas arhīva Nr.A42-00999-24/21)

“[8.3] Tiesa nevar piekrist pārvaldes argumentam, ka pieteicēja Ganā iegūtā izglītība un darba pieredze liek apšaubīt pieteicējam Ganā pastāvošos vajāšanas draudus. Lietas materiāli norāda, ka apstākļi par pieteicēja seksuālo orientāciju pakāpeniski kļuva zināms arvien plašākam personu lokam, tādējādi ar laiku radot reālus uz pieteicēju attiecināmus vajāšanas draudus.

Turklāt tiesas apskatītā izcelsmes valsts informācija viennozīmīgi liecina, ka pēdējo mēnešu notikumi Ganā, saistībā ar jaunā pret LGBTQ+ kopienu vērstā likumprojekta apstiprināšanu, ir palielinājuši uz minēto grupu attiecināmā apdraudējuma apjomu. Līdz ar to tas apstākļi, ka, piemēram, pirms astoņiem gadiem, pieteicēja dzīve Ganā bija pietiekami mierīga, neietekmē šobrīd attiecībā uz pieteicēju viņa seksuālās orientācijas dēļ konstatējamus vajāšanas draudus”

Seksuālā orientācija

Tiesu prakse:

19.07.2023 spriedums (lietas arhīva Nr. A42-01531-23/14)

Lietā nav strīda par patvēruma meklētāja piederību Krievijas LGBTQ+ kopienai, bet ir strīds par to, vai pieteicēja kā LGBTQ+ kopienas pārstāvja bailes no vajāšanas Krievijā ir objektīvi pamatotas.

“Ņemot vērā, ka pieteicējam ir nepieciešams medicīnisks atbalsts, uz viņu ir attiecināmi minētie ļoti neviennozīmīgie Krievijas varas iestāžu centieni ietekmēt ārstniecības personu darbu ar LGBTQ+ kopienai piederīgiem pacientiem.

Turklāt pieteicēja gadījumā tiesa ņem vērā apstākli, ka viņš jau iepriekš saskārās ar tēva atrasta psihologa neprofesionālu konsultāciju, kuras mērķis bija palīdzēt pieteicējam pārvarēt viņa homoseksualitāti. Līdz ar to tiesa secina, ka, atgriežoties Krievijā, pieteicējs ar lielu ticamības pakāpi tieši sava veselības stāvokļa dēļ nonāktu necilvēcīgos un pazemojošos apstākļos”.

Nolēmumu pamatojums un argumentācija (1): PMLP lēmums

1) Faktiskie apstākļi

Visa pieejamā
informācija par personu:
ieceļošana, ziņas no
vēstniecībām, sākotnējās
un personiskās intervijas
atreferējums

2) Ticamības analīze

Ja lietā nav
dokumentāro
pierādījumu par
iespējamiem vājašanas
vai smaga kaitējuma
riskiem

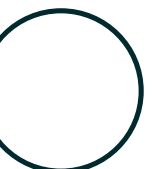

3) Analīze par atbilstību bēgļa statusam

Salīdzina personas sniegto informāciju ar aktuālo
izcelsmes valsts informāciju. Izvērtē izslēgšanas
klauzulas.

4) Analīze par atbilstību alternatīvajam statusam

Nolēmumu pamatojums un argumentācija (2)

- Tiesu prakses izmantošana patvēruma lietās?
- ES rādītāju pieminēšana?

No PMLP lēmums: “Papildus norādāms, ka atbilstoši Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu nama 2024. gada 16. janvāra spriedumā lietā Nr. A420235923 norādītajam, Kamerūna tek uzskatīta par drošu izcelsmes valsti, ko iepriekš ir secinājušas gan Administratīva rajona tiesa Latvijā, gan arī Tallinas Administratīvā tiesa Igaunijā. [..] Tāpat, atbilstoši ES Patvēruma aģentūras datiem, patvēruma meklētāju Kamerūnas pilsoņu starptautiskā aizsradzības atzīšanas radītājs veido 25%”.

Kopsavilkums: tiesvedība Administratīvajā rajona tiesā

- Pamatā - Rīgas tiesu nams, bet arī Rēzeknes, Jelgavas un arī Valmieras tiesu nami;
- Rīgas tiesu namā: 11 tiesneši skata patvēruma lietas un palīdz patvēruma lietās;
- Lietu skata 1 tiesnesis, bet sarežģītās lietās (izslēgšanas klauzulas, apdraudējums valsts drošībai, pieeja patvēruma procedūrai) - 3 tiesneši;
- Pirmā instances tiesa, spriedums nav pārsūdzams;
- Rīkojums par izbraukšanu un lēmums par piespiedu izraidīšanu kā atsevišķi lēmumi;
- Mutvārdu vai rakstveida procesi;
- Objektīvā izmeklēšana - tiesas pēc savas iniciatīvas izprasa papildus informāciju no valsts iestādēm un uzklausa arī citas personas (video konferences režīmā).

Rekomendācijas noslēgumam (1)

- Izmantot tiesības iepazīties ar visiem iespējamiem lietas materiāliem, tai skaitā audioprotokoliem - patvēruma iesniegums, sākotnējās un personiskās intervijas u.c.
- Aprakstīt katru PMLP konstatēto pretrunu un lūgt tiesu noteikt mutvārdu procesā, jo tiesas sēdē personai būs iespēja parādīt, ka tās sniegtie paskaidrojumi iepriekšējās patvēruma procedūras stadijās ir ticami.
- Autoprotokola izmantošanas priekšrocība - ir iespēja pievērst uzmanību jautājuma formulējumam (netiek iekļauts lēmumā). Iespējams, PMLP konstatētā pretruna ir saistīta ar to, kā persona uztvēra jautājumu.
- Neuzspiest personu mēģināt iegūt pierādījumus izcelsmes valstī (piemēram, Afganistānā - talibu sūtītās draudu vēstules).

Rekomendācijas noslēgumam (1)

- Atcerēties, ka turpmāk nolēmums nav pārsūdzams, tādēļ nekautrēties iekļaut argumentācijā visus personai būtiskos apstākļus. Tiesa atmetīs lieku.
- Mijiedarbībai ar pārstāvāmo ir jābūt efektīvai. Esiet iejūtīgi un ņemiet vērā kulturālās atšķirības.
- Ja cilvēks grib runāt, tad lai runā, ja baidās - iedrošiniet, bet nespiediet. Nekad nevar zināt par traumatiskām pieredzēm.
- Kamēr lietas izskatīšana pēc būtības nav pabeigta, sekojiet līdz izmaiņām izcelsmes valstī.

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Mūsu kontakti

Tālrunis

26303434

Adrese

*Skolas iela 21, 6.
stāvs, 609c*

E-pasti

*office@humanrights.org.lv
liliana@humanrights.org.lv
edgars@humanrights.org.lv*